

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 43Co/69/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6718200685
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marián Blaha
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2019:6718200685.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mariána Blahu, členiek senátu JUDr. Drahomíry Dibdiakovej a JUDr. Márie Jamriškovej, PhD. v právnej veci žalobcu Y. P. T., a.s., so sídlom X. XX, XXX XX O., S.: XX XXX XXX proti žalovanému R. I., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom N. R. XXX/XX, XXX XX E. - T., o zaplatenie 5.035,18 Eur s prísl, o odvolaní žalobcu proti rozhodnutiu Okresného súdu Zvolen sp. zn. 6Csp/6/2018-87 zo dňa 18. marca 2019 takto

rozhodol:

I. Rozhodnutie Okresného súdu Zvolen sp. zn. 6Csp/6/2018-87 zo dňa 18. marca 2019 v druhej výrokovej vete m e n í tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi úrok 13,90 % ročne zo sumy 5.035,18 Eur od 01.12.2017 do zaplatenia v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalobcovi priznáva voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

o d ô v o d n e n i e :

1. Prvou výrokovou vetou napadnutého rozhodnutia zaviazal okresný súd žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 5.035,18 Eur spolu s nezaplateným úrokom vo výške 211,27 Eur, úrokom z omeškania vo výške 2,43 Eur, úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z nezaplatennej istiny 5.035,18 Eur od 01. 12. 2017 do zaplatenia, úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z nezaplatených úrokov 211,27 Eur od 01. 12. 2017 do zaplatenia a to všetko do 15 dní odo dňa právoplatnosti. Vo zvyšnej časti okresný súd druhou výrokovou vetou žalobu zamietol. O nároku na náhradu trov konania rozhodol tak, že ho priznal žalobcovi voči žalovanému v rozsahu 100%.

2. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že žalobca sa domáhal od žalovaného zaplatenia sumy - istiny 5.035,18 Eur, úroku, úroku z omeškania, úroku z nezaplatennej istiny, úroku z omeškania z nezaplatennej istiny, poplatkov za poistenie. Svojho nároku sa domáhal z titulu nesplateného úveru na základe zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX uzavretej stranami konania dňa 02.10.2014, podľa ktorej poskytol žalovanému peňažné prostriedky vo výške 6.000,-Eur a tento sa zaviazal splácať úver mesačnými splátkami do 27.09.2024.

3. Po vyčerpaní poskytnutého úveru žalovaný porušil svoje zmluvné povinnosti, prestal uhrádzať jednotlivé splátky riadne a včas, a preto žalobca rozhodol o predčasnej splatnosti úveru dňa 30.11.2017, ktorému predchádzalo zaslanie upozornenia na omeškanie a možnosť predčasného zosplatenia druhou upomienkou/opakovaným upozornením zo dňa 27. 09. 2017. Pohľadávka žalobcu voči žalovanému k zosplateniu úveru (30.11.2017) predstavovala sumu 5.345,75 Eur, ktorá pozostávala z istiny poskytnutého úveru vo výške 5.035,18 Eur (poskytnutý úver vo výške 6.000,- Eur z ktorého do dňa zosplatenia uhradil žalovaný na istinu sumu 964,82 Eur), úrokov vo výške 211,27 Eur (vyčíslený dohodnutý úrok do predčasného zosplatenia v sadzbe 13,90 % ročne v zmysle zmluvy), úrokov z

omeškania vo výške 2,43 Eur, poplatkov 90,- Eur za upomienky, ktoré si však žalobca v spore neuplatnil a omeškaných poplatkov za poistenie schopnosti splácať úver vo výške 6,87 Eur.

4. Žalovaný po zosplatnení úveru do dňa podania žaloby neuskutočnil žiadnu úhradu, k žalobe sa nevyjadril a na nariadený termín pojednávania sa bez ospravedlnenia nedostavil.

5. Súd prvej inštancie zistil, že strany sporu na základe žiadosti žalovaného uzatvorili Zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanému úver vo výške 6.000,- Eur, žalovaný splatil jeho časť vo výške 964,82 Eur a žalobca dôvodne požadoval voči žalovanému zaplataenie nesplatennej časti poskytnutého úveru vo výške vzniknutého rozdielu 5.035,18. Žalobca vyzval žalovaného opakovanou upomienkou zo dňa 27.09.2017 na úhradu dlžnej sumy vo výške 124,46 Eur najneskôr v lehote do 02.10.2017 s upozornením, že v prípade neuhradenia dlžnej sumy uplatní svoje právo podľa § 565 Občianskeho zákonníka a úver zosplatní. Keďže žalovaný dlžné splátky neuhradil, žalobca úver výzvou zo dňa 30.11.2017 zosplatnil.

6. Okresný súd posúdil zmluvu uzavretú medzi stranami sporu ako spotrebiteľskú a zároveň ako zmluvu o spotrebiteľskom úvere podľa zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch.

7. Dohodnutý úrok z úveru priznal okresný súd žalobcovi iba do zosplatnenia úveru, t.j. do 30.11.2017 vo vyčíslenej výške 211,27 Eur a len v tejto časti ho považoval za dôvodný. V časti týkajúcej sa dohodnutého úroku vo výške 13,90 % ročne zo sumy istiny 5.035,18 Eur od 01.12.2017 do zaplataenia, okresný súd druhou výrokovou vetou žalobu ako nedôvodnú zamietol. Dospel k záveru, že po vyhlásení zosplatnenia žalobcovi, ako poskytovateľovi úverových prostriedkov, už neprináleží úrok z nezaplataenej istiny, ale len úrok z omeškania z tejto nezaplataenej istiny v zákonnej výške, a to odo dňa nasledujúcom po dni vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru. Z tohto dôvodu potom okresný súd v tejto časti žalobu v druhej výrokovej vete zamietol (bod 20. napadnutého rozhodnutia).

8. V zostávajúcich žalobcom uplatnených nárokoch súd prvej inštancie žalobe ako dôvodnej a plne opodstatnenej vyhovel a zaviazal žalovaného na ich zaplataenie podľa prvej výrokovej vety napadnutého rozhodnutia.

9. Voči rozhodnutiu okresného súdu v druhej výrokovej vete o zamietnutí časti žaloby podal odvolanie žalobca. Rozsudok v napadnutej časti, ktorou bol zamietnutý nárok na dohodnutý úrok z istiny po zosplatnení úveru, označil za nesprávny a odvolanie odôvodnil tým, že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP.

10. Podľa žalobcu nárok na zaplataenie úroku trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až po ich vrátenie, a teda trvá aj po predčasnom zosplatnení úveru. Poukázal na ust. § 502 ods. 1 a § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka (ďalej len ObZ) a na výklad citovaných ustanovení, z ktorého vyplýva, že z podstaty úroku ako ceny peňazí možno vyvodit', že povinnosť dlžníka platiť úrok trvá až do doby vrátenia úveru. Vzhľadom na dispozitívnosť zákonnej úpravy ustanovení zmluvy o úvere si strany môžu dojednať platenie úrokov aj odchylne. Pravidlo, že úroky sa platia do skutočného vrátenia istiny veriteľovi podľa žalobcu potvrdzuje aj ust. § 16 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, v zmysle ktorého ak spotrebiteľ splatí spotrebiteľský úver úplne alebo čiastočne pred dohodnutou lehotou splatnosti, je povinný uhradiť úrok a náklady len za časové obdobie od poskytnutia spotrebiteľského úveru do jeho splatenia. Podľa žalobcu, tvrdenie, že po zosplatnení úveru veriteľovi neprislúcha nárok na odplatu za poskytnuté peňažné prostriedky nemá oporu v právnych predpisoch. Obchodný zákonník priznáva veriteľovi právo na dohodnutý úrok od poskytnutia peňažných prostriedkov, pričom stanovuje moment vzniku tohto nároku a moment zániku neustanovuje. Ak by bolo úmyslom zákonodarcu dobu nároku veriteľa na dohodnutý úrok ohraničiť, nepochybne by tak urobil. Žalobca v odvolaní poukázal na rozsudok Krajského súdu v Žiline č.k. 11Co/12/2017-90 zo dňa 31.01.2017, podľa ktorého, keďže zmluva neobsahuje dohodu o úroku odlišnú od zákona, platí ust. § 497 ObZ. Vychádzajúc z tohto ustanovenia, obsahom záväzku dlžníka nie je vrátiť len poskytnuté peňažné prostriedky, ale aj úroky, ktoré nemožno stotožniť s úrokom z omeškania. Úroky sú odplatom za poskytnutie peňažných prostriedkov a predstavujú cenu úveru. Dlžník je povinný ich platiť od okamihu ich reálneho poskytnutia do reálneho vrátenia, či už v dohodnutej lehote, alebo v omeškani. Úrok z úveru je nárokom, na ktorý nemá vplyv omeškание dlžníka a ktoré je skutočnosťou, ktorý zakladá vznik nových sankčných záväzkov dlžníka. Samotný vznik nároku na úrok z úveru neovplyvňuje.

11. Žalobca v odvolaní uviedol, že ust. § 506 ObZ upravuje špecifický prípad odstúpenia od zmluvy veriteľom pri omeškaní dlžníka, ktoré môže veriteľ využiť, ak je dlžník v omeškaní s vrátením viac než dvoch splátok, alebo jednej splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace. Toto odstúpenie nespôsobuje zánik záväzku ex tunc. Právo veriteľa, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi trvá, táto povinnosť odstúpením od zmluvy nezaniká. Ide o právny inštitút na ochranu veriteľa, s jeho využitím sa veriteľ nemôže dostať do horšieho postavenia, než v akom bol pred odstúpením od zmluvy, situácia nastala totiž pre neplnenie si povinností dlžníka. Základnou zásadou spotrebiteľského práva je ochrana pred neprijateľnými podmienkami, to však neznamená vylúčenie aplikácie ustanovení na ochranu veriteľa pri neplnení si povinností dlžníka. Na podporu svojich tvrdení o dôvodnosti nároku na dohodnuté úroky aj po zosplatnení úveru odkázal na viaceré rozhodnutia odvolacích súdov ako aj Najvyššieho súdu SR a ČR (napr. rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 43Co/23/2017-92 zo dňa 29.11.2017, č.k. 43Co/28/2017-94 zo dňa 27.2.2018, č.k. 43Co/7/2018 zo dňa 31.5.2018, č.k. 43Co/29/2018 z 16.8.2018, č.k. 43Co/21/2018 zo dňa 27.9.2018, č.k. 43Co/37/2018-185 z 20.12.2018, rozhodnutie Krajského súdu v Nitre č.k. 8Co/193/2017-88 zo dňa 7.12.2017, č.k. 7Co/366/2017-84 zo dňa 30.11.2017, rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach č.k. 5Co/297/ 2017 zo dňa 13.2.2018, č.k. 5Co/311/2017 zo dňa 15.2.2018, č.k. 5Co/250/2017 zo dňa 13.2.2018, č.k. 5Co/414/2017 zo dňa 27.3.2018, č.k. 5Co/339/2017 zo dňa 22.3.2018, č.k. 3Co/248/2017 zo dňa 9.8.2018, č.k. 5Co/372/2017 zo dňa 22.3.2018, č.k. 5Co/8/ 2018 z 22.5.2018 a č.k. 5Co/465/2017 zo dňa 10.5.2018 a ďalšie uvedené v odvolaní).

12. Podľa žalobcu rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 4 Obo 143/98 nepotvrdzuje právny názor súdu prvej inštancie a rovnako ani z uznesenia Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 476/2012, nevplyva, že dohodnuté úroky patria len do splatnosti dlhu.

13. Žalobca preto navrhol aby odvolací súd v zmysle § 388 Civilného sporového poriadku rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu zmenil a vyhovel žalobe v celom rozsahu a zároveň, aby žalobcovi priznal aj náhradu trov odvolacieho konania vo výške zaplateného súdneho poplatku.

14. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

15. Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací prejednal vec podľa § 379 a § 380 Civilný sporový poriadok (CSP) v senáte bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP, pretože nie je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie vykonané súdom prvej inštancie a nevyžaduje to ani dôležitý verejný záujem. Rozsudok bol podľa § 378 ods. 1 a §219 ods. 1 CSP odvolacím súdom verejne vyhlásený, čo bolo v zmysle § 219 ods. 3 CSP oznámené na úradnej tabuli krajského súdu. Odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

16. Na základe žiadosti žalovaného dňa 02.10.2014 uzavreli strany konania zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, Občianskeho zákonníka a Zákona o spotrebiteľských úveroch. V čl. 1.1. sa žalobca zaviazal poskytnúť žalovanému peňažné prostriedky za podmienok uvedených v tejto zmluve, v Obchodných podmienkach pre úvery občanom (ďalej len OP) a vo Všeobecných obchodných podmienkach (ďalej aj VOP), ktoré tvoria jej neoddeliteľnú súčasť. V čl. 1.2. bola uvedená výška úveru 6.000,- Eur, typ a výška úrokovej sadzby - fixná do splatnosti, 13,9% ročne, poplatok za poistenie schopnosti splácať úver 2,29 Eur mesačne, výška anuitnej splátky 93,36 Eur, termín splatnosti prvej anuitnej splátky 27.10.2014, počet anuitných splátok 120, termín a periodicita splatnosti anuitnej splátky - mesačne, v 27. deň kalendárneho mesiaca, splatnosť úveru - 27.09.2024, výška RPMN 16,6%, priemerná RPMN ku dňu podpisu zmluvy 16,81%, celková čiastka, ktorú musí klient zaplatiť (súčet výšky úveru a celkových nákladov klienta spojených s úverom) 11.503,20 Eur.

17. V čl. 2.8. zmluvy žalovaný vyhlásil, že bol informovaný o úrokovej sadzbe, poplatkoch a nákladoch súvisiacich s úverom podľa § 37 ods. 2 Zákona o bankách, že prevzal a oboznámil sa pred uzatvorením zmluvy s jej súčasťami: s formulárom so štandardnými európskymi informáciami o spotrebiteľskom úvere, s Obchodnými podmienkami, Všeobecnými obchodnými podmienkami a Sadzobníkom.

18. Podľa čl. 2.5.3. OP splácanie anuitným spôsobom (formou konštantnej anuity) znamená, že úver je splácaný v pravidelných mesačných splátkach. Výška každej splátky úveru (anuita) je rovnaká (s výnimkou poslednej splátky) a skladá sa z časti splátky istiny úveru (amortizácia úveru) a časti pripadajúcej na platbu riadnych úrokov z úveru. V zmysle čl. 2.8. písm. a) OP skutočnosti, ktoré zakladajú zmenu okolností sú (nezaplatenie) klient nezaplatí ktorúkoľvek čiastku dlžnú podľa zmluvy o úvere ani do 3 mesiacov po lehote jej splatnosti.

19. Podľa čl. 2.8. OP, ak nastane akákoľvek zmena okolností, môže banka vyzvať klienta na predčasné splatenie úveru. Doručením výzvy na predčasné splatenie úveru sa všetky čiastky, ktoré sú dlžné podľa zmluvy o úvere (istina aj príslušenstvo) stanú splatné okamžite alebo v deň určený bankou vo výzve adresovanej klientovi. Podľa čl. 2.9.3. OP druhá veta, banka najmä upozorní klienta na omeškanú platbu zaslaním písomnej upomienky bežnou listovou zásielkou a vyzve ho na splnenie v dodatočnej lehote. Podľa čl. 2.9.2. OP klient v omeškaní musí platiť banke popri riadnych úrokoch tiež úrok z omeškania z dlžnej čiastky.

20. Na základe takto uzavretej úverovej zmluvy poskytol žalobca žalovanému úver 6.000,- Eur. Táto skutočnosť sporná medzi stranami konania nebola.

21. Z prehľadu splácania vyplýva, že žalovaný nesplácal svoj záväzok včas a riadne a dňa 27.09.2017 preto vystavil žalobca opakované upozornenie, ktorým upozornil žalovaného na omeškanie splátok, ktorých výška k tomuto dátumu predstavovala sumu 109,46 Eur. Spolu so zmluvnou pokutou 15,- Eur žiadal žalobca o zaplatenie uvedenej sumy najneskôr do 02.10.2017. Zároveň bol podľa § 565 Obč. zák. upozornený, že v prípade neuhradenia dlžnej sumy uplatní svoje právo a požiada žalovaného o zaplatenie celej pohľadávky.

22. Dňa 30.11.2017 žalobca rozhodol o predčasnej splatnosti celého úveru a písomne vyzval žalovaného na predčasné splatenie úveru a zaplatenie dlžnej sumy 5.345,75 Eur do 10.12.2017.

23. Podľa § 1 ods. 2 prvá veta zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom k 02.10.2014 (ďalej aj ZSÚ) spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

24. Podľa § 13 ods. 3 zákona o spotrebiteľských úveroch, ak spotrebiteľ uplatní právo podľa odseku 1, je povinný zaplatiť veriteľovi istinu a úrok z tejto istiny odo dňa, keď sa spotrebiteľský úver začal čerpať, až do dňa splatenia istiny, a to bezodkladne a najneskôr do 30 kalendárnych dní po odoslaní oznámenia o odstúpení od zmluvy veriteľovi. Úrok sa vypočíta na základe dohodnutej úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru. Ak spotrebiteľ uplatní právo podľa odseku 1, veriteľ nemá nárok na žiadnu inú kompenzáciu od spotrebiteľa okrem kompenzácie nenávratných poplatkov, ktoré veriteľ zaplatil orgánu verejnej správy v súvislosti s týmto spotrebiteľským úverom.

25. Podľa § 52 ods.1 zák.č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení účinnom k 02.10.2014 (ďalej aj „OZ“) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

26. Podľa § 52 ods. 2 OZ ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

27. Podľa § 565 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

28. Podľa § 261 ods. 6 písm. d) zák. č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení účinnom k 02.10.2014 (ďalej aj „ObZ“) touto časťou zákona sa spravujú bez ohľadu na povahu účastníkov záväzkové vzťahy zo zmluvy o predaji podniku alebo jeho častí (§ 476), zmluvy o úvere (§ 497), zmluvy o kontrolnej činnosti (§ 591), zasielateľskej zmluvy (§ 601), zmluvy o prevádzke dopravného prostriedku (§ 638), zmluvy o tichom spoločenstve (§ 673), zmluvy o otvorení akreditívu (§ 682), zmluvy o inkase (§ 692), zmluvy o bankovom uložení veci (§ 700), zmluvy o bežnom účte (§ 708) a zmluvy o vkladovom účte (§ 716).

29. Podľa § 261 ods. 9 Obchodného zákonníka zmluvy medzi osobami uvedenými v odsekoch 1 a 2, ktoré nie sú upravené v hlave II tejto časti zákona, a sú upravené ako zmluvný typ v Občianskom zákonníku, spravujú sa príslušnými ustanoveniami o tomto zmluvnom type v Občianskom zákonníku a týmto zákonom.

30. Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

31. Podľa § 499 Obchodného zákonníka za dojednanie záväzku veriteľa poskytnúť na požiadanie peňažné prostriedky možno dojednať odplatu, ak poskytovanie úveru je predmetom podnikania veriteľa.

32. Podľa § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Ak strany dojednávajú úroky vyššie než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššie prípustnej výške.

33. Podľa § 503 ods. 1 Obchodného zákonníka záväzok platiť úroky je splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky. Ak lehota na vrátenie poskytnutých peňažných prostriedkov je dlhšia ako rok, sú úroky splatné koncom každého kalendárneho roka. V čase, keď sa má vrátiť zvyšok poskytnutých peňažných prostriedkov, sú splatné aj úroky, ktoré sa ho týkajú.

34. Podľa § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka dlžník je oprávnený vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky pred dobou určenou v zmluve. Úroky je povinný zaplatiť len za dobu od poskytnutia do vrátenia peňažných prostriedkov.

35. Podľa § 506 Obchodného zákonníka, ak je dlžník v omeškaní s vrátením viac než dvoch splátok alebo jednej splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace, je veriteľ oprávnený od zmluvy odstúpiť a požadovať, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi.

36. Žalobca podal odvolanie voči druhej výrokovej vete napadnutého rozhodnutia, ktorou súd prvej inštancie zamietol jeho nárok týkajúci sa dohodnutého úroku za poskytnutie úveru v sadzbe 13,90% ročne odo dňa nasledujúceho po dni zosplatnenia úveru, t.j. zo sumy 5.035,18 Eur od 01.12.2017 do zaplatenia. Súd prvej inštancie odôvodnil svoj záver tým, že po vyhlásení zosplatnenia úveru žalobcovi, ako poskytovateľovi úverových prostriedkov, už nepripadá úrok z nezaplatenej istiny, ale len úrok z omeškania z tejto nezaplatenej istiny v zákonnej výške, a to odo dňa nasledujúceho po dni vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru. Odvolací súd s takýmto právnym posúdením súdom prvej inštancie nesúhlasí a odvolanie žalobcu je v tejto časti dôvodné.

37. V tejto súvislosti poukazuje odvolací súd na svoj právny názor vyjadrený vo viacerých rozhodnutiach, napr. sp. zn. 43Co/23/2017 zo dňa 29.11.2017, sp. zn. 43Co/21/2018 zo dňa 27.09.2018, sp. zn. 43Co/29/2018 zo dňa 16.08.2018, od ktorých nemá dôvod sa odkloniť.

38. Odvolací súd súhlasí s tvrdením žalobcu, že má nárok na úrok z úveru až do zaplatenia, resp. vrátenia celej dlžnej sumy, a nielen do dňa vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru.

39. Posúdenie nároku veriteľa na zaplatenie úrokov z istiny poskytnutej dlžníkovi na základe zmluvy o úvere závisí od charakteru právneho vzťahu medzi veriteľom a dlžníkom. V prejednávanej príhode okresný súd správne zistil, že uzavretá Zmluva o úvere spĺňa kritériá vymedzenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa Zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch.

40. Spotrebiteľský úver je vymedzený v § 1 ods. 2 ZSÚ ako dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Zmluva o spotrebiteľskom úvere tak môže zahŕňať nielen zmluvu o pôžičke podľa Občianskeho zákonníka, ale výslovne na základe ust. § 1 ods. 2 ZSÚ môže byť spotrebiteľským úverom aj zmluva o úvere, ktorá je upravená v slovenskom právnom poriadku výlučne v Obchodnom zákonníku. Právne vzťahy, ktoré sú upravené výlučne v Obchodnom zákonníku je možné posudzovať iba podľa Obchodného zákonníka. Tento záver nie je v rozpore s ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ).

41. Ustanovenia Občianskeho zákonníka je možné použiť iba za predpokladu, že daný právny vzťah výslovne upravujú, alebo aspoň pripúšťajú analógiu, teda aplikáciu ustanovení Občianskeho zákonníka, ktoré sú najbližšie obsahom a účelom k danému právnemu vzťahu podľa § 853 OZ. Využitie analogických ustanovení Občianskeho zákonníka je podľa § 853 OZ prípustné iba vtedy, keď daný občianskoprávny vzťah nie je upravený nielen Občianskym zákonníkom, ale ani iným zákonom. V prípade, kedy iný platný

zákon konkrétny právny vzťah upravuje, nie sú splnené podmienky na aplikáciu analogických ustanovení Občianskeho zákonníka a daný právny vzťah sa posudzuje podľa toho platného zákona, ktorý ho upravuje. V opačnom prípade by Občiansky zákonník ako zákon všeobecný nadobudol absolútnu prednosť pred zákonmi špeciálnymi aj v tých prípadoch, kedy na rozdiel od špeciálnych zákonov určitú právnu oblasť vôbec neupravuje.

42. Z uvedeného vyplýva, že Občiansky zákonník sa v prípade právnych vzťahov, ktorých účastníkom je spotrebiteľ použije prednostne vo všetkých ustanoveniach, ktoré Občiansky zákonník upravuje, ako napr. dĺžka premlčacej doby, výška úrokov z omeškania a podobne. V prípade vymedzenia náležitostí konkrétneho zmluvného typu, ktorý Občiansky zákonník naopak neupravuje, ale je upravený v Obchodnom zákonníku, bude platiť zákonné vymedzenie zmluvného typu v Obchodnom zákonníku. Preto všeobecná definícia zmluvy o úvere, obsiahnutá v ust. § 497 ObZ je platná a účinná aj pre vymedzenie zmluvy o úvere, uzavretej spotrebiteľom. Zároveň prípustnosť uzavretia Zmluvy o úvere, ako zmluvy o spotrebiteľskom úvere výslovne pripustil Zákon o spotrebiteľských úveroch, ktorý zmluvu o úvere vymenoval ako jednu z foriem spotrebiteľského úveru. Ustanovenie § 52 ods. 2 OZ tak zvýraznilo ochranu spotrebiteľa ako slabšieho účastníka právneho vzťahu v tom smere, že ak niektorú náležitosť jeho právneho vzťahu upravuje pre spotrebiteľa priaznivejšie ako Obchodný zákonník, tak spotrebiteľovi sa poskytne táto priaznivejšia ochrana. Občiansky zákonník však citovaným ustanovením nepoprel možnosť, aby spotrebiteľia uzatvárali zmluvu o úvere, rovnako ako žiaden iný predpis nepoprel právo zmluvných strán, aby zmluva o spotrebiteľskom úver mala formu zmluvy o úvere. Naopak, toto právo výslovne vyplýva zo Zákona o spotrebiteľských úveroch a nie je možné zvrátiť ho výkladom súdu tak, že vymedzenie zmluvy o úvere, so všetkými jej pojmovými znakmi nie je v prípade spotrebiteľského vzťahu možné aplikovať a naopak je nutné prostredníctvom analógie aplikovať také ustanovenie Občianskeho zákonníka, ktoré je obsahom a účelom najbližšie k zmluve o úvere.

43. Zmluva o úvere je tzv. absolútnym obchodom v zmysle ustanovenia § 261 ods. 6 písm. d) Obchodného zákonníka, ktorý kogentným spôsobom vymedzuje, ktoré záväzkové vzťahy podliehajú právnej úprave obsiahnutej v tretej časti Obchodného zákonníka, kde sa uplatní právna úprava Obchodného zákonníka ako lex specialis vo vzťahu k všeobecnej úprave v Občianskom zákonníku. Ide o obligatórne uplatnenie Obchodného zákonníka. V týchto prípadoch nemožno aplikáciu Obchodného zákonníka vylúčiť dohodou strán. Bez ohľadu na povahu jeho účastníkov sa takýto právny vzťah riadi vždy Obchodným zákonníkom. Tým nie je dotknutá subsidiárna aplikácia Občianskeho zákonníka v otázkach, ktoré Obchodný zákonník neupravuje na základe výslovného zmocnenia obsiahnutého v ustanovení § 1 ods. 2, podľa ktorého sa právne vzťahy uvedené v odseku 1 spravujú ustanoveniami tohto zákona. Ak niektoré otázky nemožno riešiť podľa týchto ustanovení, riešia sa podľa predpisov občianskeho práva. Ak ich nemožno riešiť ani podľa týchto predpisov, posúdia sa podľa obchodných zvyklostí, a ak ich niet, podľa zásad, na ktorých spočíva tento zákon.

44. Z obsahu § 497 ObZ vyplýva, že zmluva o úvere je zmluvou konsenzuálnou a pre jej vznik stačí dohoda aspoň o podstatných náležitostiach, pričom sa nevyžaduje ani to, aby k poskytnutiu peňažných prostriedkov skutočne došlo. Tým sa vlastne zmluva o úvere líši od zmluvy o pôžičke podľa § 657 OZ. Ďalšou odlišnosťou je to, že predmetom prenechania pri zmluve o úvere môžu byť len peňažné prostriedky, zatiaľ čo pri zmluve o pôžičke je možné prenechať akékoľvek veci určené podľa druhu. Zmluva o úvere musí vždy obsahovať záväzok zaplatiť za poskytnuté peňažné prostriedky úroky, pričom zmluva o pôžičke takéto dojednanie neobsahuje. Je tak vylúčené, aby sa zmluvné strany v zmluve o úvere dohodli na bezúročnom poskytnutí peňažných prostriedkov, inak by zmluva mala len charakter zmluvy inominátnej podľa § 269 ods. 2 ObZ.

45. Zo zákonného vymedzenia zmluvy o úvere nevyplýva povinnosť dlžníka dohodnutý úver skutočne čerpať, preto z tohto hľadiska zmluva o úvere predstavuje záväzok veriteľa mať zmluvou dohodnuté peňažné prostriedky k dispozícii pre dlžníka po dohodnutú dobu, prípadne až do požiadania dlžníka, ak nedôjde k zániku záväzku veriteľa skôr, napr. dohodou alebo výpoveďou poskytnutia úveru podľa § 500 ObZ. Výška úveru je spravidla dohodnutá v zmluve vo forme určitého limitu, do ktorého môže dlžník úver čerpať. Okrem podstatných častí obsahuje zmluva o úvere aj výšku úrokov, lehotu na vrátenie úveru a ďalšie náležitosti, pričom väčšinu náležitostí pri úveroch poskytovaných bankami obsahujú úverové podmienky, na ktoré zmluva o úvere odkazuje.

46. Zmluva o úvere je súčasne zmluvou spotrebiteľskou v zmysle § 52 OZ, kedy na jednej strane stojí banka ako osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení Zmluvy o úvere koná v rámci svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a na strane druhej žalovaný ako spotrebiteľ, teda fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení Zmluvy o úvere nekoná v rámci svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti alebo v rámci samostatného výkonu svojho povolania. Z obsahu zmluvy o úvere uzavretej medzi stranami sporu dňa 02.10.2014 jednoznačne vyplýva, že bola uzavretá nielen podľa Obchodného zákonníka, ale aj podľa Občianskeho zákonníka a podľa zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ako osobitného právneho predpisu, preto spĺňa všetky v ňom uvedené zvláštne požiadavky preto, aby bola zmluvou platnou.

47. V § 499 ObZ je dohodnutá odplata za dojednanie záväzku veriteľa poskytnúť na požiadanie peňažné prostriedky, ak je poskytovanie úveru predmetom podnikania veriteľa - žalobcu, s čím nesporne súvisí aj § 502 ObZ, v ktorom sú upravené práve úroky za poskytnutie úveru.

48. V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že pojem odplaty za dojednanie záväzku poskytnúť úver je treba odlišovať od úrokov z úveru upravených v § 502 ObZ. Odplata za dojednanie záväzku prichádza však do úvahy len vtedy, ak veriteľom je osoba, u ktorej je poskytovanie úveru predmetom jej podnikania. Podmienkou vzniku práva na zaplatenie odplaty je, že bola vrátená jej výšky medzi veriteľom a dlžníkom dohodnutá, pričom nezáleží na tom, či k čerpaniu dohodnutého úveru dlžníkom skutočne došlo. Odplata predstavuje odmenu veriteľovi za to, že po dobu medzi dojednaním zmluvy o úvere a skutočným čerpaním úveru musel pre dlžníka rezervovať peňažné prostriedky, prípadne ich mať zabezpečené. Pokiaľ by teda v zmluve o úvere, ktorú ako veriteľ uzatvorila iná osoba než tá, predmetom podnikania ktorej je poskytovanie úveru, bola odplata za dojednanie záväzku dohodnutá, bolo by nutné takéto dojednanie považovať za neplatné. Kogentnosť tohto ustanovenia je možné považovať za záväznosť sledujúcu len ochranu dlžníka, preto aj neplatnosť by bola stanovená len na jeho ochranu.

49. Dohoda o úrokoch z úveru podľa § 502 ObZ je podmienená tým, že veriteľ na základe zmluvy o úvere peňažné prostriedky dlžníkovi skutočne poskytol, inak by na ich úhradu nemal nárok. Mal by však nárok práve na zaplatenie odplaty s poukazom na § 499 ObZ. Zmluva o úvere uzatvorená podľa § 497 ObZ nemôže byť dohodnutá ako bezúročná, keďže záväzok zaplatiť úroky patrí k pojmovým znakom zmluvy o úvere a je jej podstatnou časťou s poukazom na § 269 ods.1 ObZ. Pokiaľ preto veriteľ a dlžník výšku úrokov z úveru v zmluve nedohodnú, je dlžník povinný platiť úroky vo výške stanovenej Obchodným zákonníkom. Táto nie je fixná, ale je závislá na tom, aké úroky obvykle požadujú banky v mieste sídla dlžníka a v čase uzatvorenia zmluvy o úvere.

50. Na zaplatenie úrokov z úveru dohodnutých podľa § 502 ObZ má právo každý veriteľ, ktorý uzavrel písomne zmluvu o úvere a na základe ktorej úver skutočne dlžníkovi na jeho žiadosť poskytol. Úroky z úveru sú obsahom, a teda súčasťou záväzku dlžníka, a teda aj spotrebiteľa, na ktorom sa s veriteľom dobrovoľne dohodol. Záväzok dlžníka platiť zmluvne dohodnuté úroky z úveru je splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky. Keďže bola zmluva o úvere dohodnutá na dobu dlhšiu ako jeden rok, sú úroky z úveru v takom prípade, keď dlžník splácal dlh v splátkach, splatné spolu s každou splátkou. Celková suma úrokov musí byť dlžníkom zaplatená najneskôr so zaplatením zvyšnej časti istiny úveru.

51. Úrok z úveru je v podstate cena za používanie poskytnutých peňažných prostriedkov, preto má podľa názoru odvolacieho súdu dlžník zásadne povinnosť platiť tento úrok za skutočnú dobu ich používania, t.j. až do doby skutočného vrátenia úveru veriteľovi, pokiaľ si strany zmluvy o úvere nedohodli niečo iné. Tým sa zmluva o úvere líši od zmluvy o pôžičke podľa Občianskeho zákonníka, keďže povinnosť platiť úroky je v prípade poskytnutia pôžičky závislá na dohode zmluvných strán nielen čo do výšky úrokov, ale aj čo do doby a spôsobu ich platenia. Pokiaľ si zmluvné strany úroky nedojednávajú vôbec, takáto pôžička je bezúročná a dlžník má povinnosť vrátiť iba požičanú istinu. Ak si strany v zmluve o pôžičke dohodnú povinnosť zaplatiť úroky spolu s istinou ku dohodnutému dňu splatnosti, dlžník platí úroky iba do doby splatnosti. Na to, aby dlžník bol povinný platiť úroky zo zmluvy o pôžičke nielen do splatnosti, ale v prípade nevrátenia pôžičky včas aj po jej splatnosti, museli by si zmluvné strany takúto povinnosť výslovne dojednať, zo zákona veriteľovi nárok na úroky po dobe splatnosti pôžičky nevzniká.

52. Vzhľadom k dispozitívnej povahe úpravy zmluvy o úvere nie je vylúčené, aby doba, po ktorú je dlžník povinný platiť úrok, bola upravená dohodou strán odchyľne od výkladu § 503 ObZ. V zmluve je najmä

možné dohodnúť, že dlžník je povinný platiť úrok z úveru od poskytnutia úveru do dohodnutej doby splatnosti, pričom takáto dohoda, aby sa dlžník zaviazal zaplatiť z poskytnutých peňažných prostriedkov úroky, nie je v rozpore s § 497 ObZ.

53. V zmluve o úvere dohodli strany úrok z úveru vo výške 13,90% ročne. Výšku dohodnutého úroku posúdil ako primeranú aj okresný súd, keď žalobcovi v súlade s petítom priznal úroky do dátumu predčasnej splatnosti vo výške 13,90 % ročne, vyčíslených na sumu 211,27 Eur. Súčasťou Zmluvy o úvere sú aj Obchodné podmienky pre úvery občanom. Z bodu 2.4 OP vyplýva, že úver sa úročí denne odo dňa prvého čerpania úveru (vrátane) do dňa predchádzajúceho dňu splatenia úveru (vrátane) zo sumy aktuálneho zostatku čerpaného úveru. Záväzok dlžníka platiť úroky splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky je tak v súlade s § 503 ods. 1 ObZ, pričom tak, ako to vyplýva z § 503 ods.3 ObZ, je dlžník povinný zaplatiť úroky za dobu od poskytnutia až do ich vrátenia, keďže sa na takúto povinnosť veriteľovi zmluvne zaviazal a tento jeho záväzok trvá aj po odstúpení veriteľa od zmluvy.

54. Pokiaľ žalobca vyzval žalovaného na predčasné splatenie celého úveru, ako to vyplýva z jeho výzvy zo dňa 30.11.2017, zaslanej žalovanému v súlade s Obchodnými podmienkami, je možné tento jednostranný právny úkon považovať za odstúpenie žalobcu od zmluvy o úvere pre omeškanie žalovaného s vrátením jednej splátky po dobu dlhšiu ako 3 mesiace podľa § 506 ObZ, čo síce postup žalobcu podľa § 565 OZ, na ktorom sa žalobca so žalovaným v Obchodných podmienkach dohodol nevylučuje, avšak na súdom uvádzanú povinnosť žalovaného platiť zmluvné úroky z úveru až do splatenia úveru nemá podstatnejší vplyv.

55. Povinnosť dlžníka platiť úrok odráža skutočnosť, že v čase kým používa finančné prostriedky, ktoré mu poskytol veriteľ, veriteľ ich nemôže využívať a neplynie mu z nich zisk. Pokiaľ veriteľ získal pre dlžníka finančné prostriedky tým, že si ich sám požičal, je rovnako on sám povinný platiť ich cenu (v podobe úroku) svojmu veriteľovi. Doba, na akú veriteľ predpokladá, že budú finančné prostriedky v dispozícii dlžníka, má vplyv na určenie výšky dohodnutého úroku. Veriteľ nemôže vopred predpokladať, že dlžník prestane splácať úver dohodnutými splátkami a že v dôsledku toho bude veriteľ musieť pristúpiť k predčasnému zosplateniu úveru.

56. Vzťah medzi zmluvnými úrokmi z úveru a úrokmi z omeškania aj pôvodná československá civilistika vykladala tak, že ak bolo zo zmluvy o pôžičke dohodnuté, že veriteľovi nárok na úroky vznikol do zaplatenia pôžičky (pretože bez dohody strán pri pôžičke veriteľovi na rozdiel od zmluvy o úvere automaticky zo zákona nárok na úroky nevzniká), tak bolo možné dojednať aj úroky popri úrokoch z omeškania až do zaplatenia. Ale iba za podmienky, že si strany dohodli nielen nárok na zmluvné úroky z pôžičky, ale výslovne nárok na zmluvné úroky do zaplatenia pôžičky. Od účinnosti Obchodného zákonníka nárok veriteľa na súbeh platenia zmluvných úrokov a úrokov z omeškania až do skutočného zaplatenia zo zmluvy o úvere vyplýval priamo z Obchodného zákonníka. V tejto súvislosti odvolací súd odkazuje aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 33Cdo/1401/2014, ktoré výslovne a prehľadne pre vzťahy zo zmluvy o pôžičke vymedzuje vzťah medzi ust. § 657, § 658 ods. 1 a § 517 ods.2 Občianskeho zákonníka (v Českej republike účinného do 31.12.2013) tak, že: „Súdna prax aj odborná literatúra je zajedno v tom, že zmluvné úroky predstavujú odmenu za požičanie peňazí, kým úroky z omeškania sú sankciou za porušenie povinnosti - nedodržanie dohodnutej doby splatnosti. Zatiaľ čo povinnosť dlžníka zaplatiť veriteľovi zmluvné úroky vzniká zo záväzku v zmluve, povinnosť platiť úroky z omeškania vyplýva zo zákona ako dôsledok omeškania so splatením dlhu. Aj keď dlžník nie je v omeškaní s plnením dlhu, môže veriteľ požadovať zmluvné úroky a úroky z omeškania môže požadovať pri omeškaní dlžníka aj pri bezodplatnej pôžičke. Oba úroky môžu byť veriteľom požadované vedľa seba bez ohľadu na skutočnosť, či sa jedná alebo nejedná o občianskoprávny vzťah“. V zmluve o úvere sa dlžník zaviazal platiť úroky až do zaplatenia a popri úrokoch z omeškania (čl. 2.4. a 2.9.2. OP).

57. Odstúpením od zmluvy o úvere, resp. vyhlásením o jeho predčasnej splatnosti veriteľom povinnosť dlžníka vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky a ani jeho záväzok zaplatiť dohodnuté úroky z úveru nezaniká, keďže sa len menia podmienky, za ktorých je dlžník povinný túto povinnosť splniť. Táto povinnosť nezaniká ani vtedy, ak od zmluvy o spotrebiteľskom úvere odstúpi sám spotrebiteľ (§ 13 ods. 3 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch).

58. Osoba prijímajúca úver (dlžník) zo zmluvy o úvere podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka preberá jednak povinnosť poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a od doby poskytnutia peňažných

prostriedkov do dňa ich vrátenia aj povinnosť platiť úroky. Výška úrokovej sadzby je spravidla dohodnutá priamo v zmluve, ak nie, ich výška sa určí podľa § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka (vo výške obvyklých úrokov požadovaných za bankové úvery v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy). Úroky v tomto prípade nie sú sankciou za porušenie povinnosti, ale stávajú sa súčasťou peňažného záväzku dlžníka. Preto aj omeškanie s ich platením zákon sankcionuje povinnosťou platiť z nezaplatenej splatnej sumy úroky z omeškania. Ide pritom o odlišnú situáciu, než akú riešil judikát R 70/1994, podľa ktorého za omeškanie s platením úrokov z omeškania už dlžníkovi nevzniká ďalšia povinnosť platiť úroky z omeškania.

59. Odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že pri posudzovaní primeranosti výšky úrokového zaťaženia nie je možné postupovať tak, že by sa obidve sadzby úrokov mohli spočítať a že by úroky z omeškania mali nahradiť od splatnosti pohľadávky úroky, ktoré si strany písomne zmluvne dohodli.

60. Na základe uvedeného je odvolací súd toho názoru, že vyhlásenie úveru za predčasne splatný v zmysle § 565 Obč. zák. a čl. 2.8. Obchodných podmienok pre úvery občanom vo výzve na predčasné splatenie úveru žalobcom má ten dôsledok, že deň splatnosti je zároveň dňom, ku ktorému žalobca od úverovej zmluvy odstúpil. Odstúpenie od úverovej zmluvy a jeho účinky a dôsledky sú upravené priamo v Obchodnom zákonníku, preto je potrebné na ich posúdenie aplikovať § 506 a § 351 ObZ a priznať žalobcovi nárok na zaplatenie zmluvných úrokov z nezaplatenej istiny úveru až do úplného zaplatenia úveru, čomu zodpovedá aj právna úprava obsiahnutá v § 13 ods. 3 zákona č. 129/2010 Z. z., o spotrebiteľských úveroch. Vyplýva z nej, že ak by to bol spotrebiteľ, ktorý by odstúpil od zmluvy o úvere, aj vtedy by musel zaplatiť veriteľovi istinu a úrok z tejto istiny odo dňa, keď sa spotrebiteľský úver začal čerpať, až do dňa splatenia istiny, a to bezodkladne a najneskôr do 30 kalendárnych dní po odoslaní oznámenia o odstúpení od zmluvy veriteľovi. Neexistuje preto žiaden dôvod na to, aby neplatil úrok z úveru do splatenia úveru aj vtedy, keď od zmluvy odstúpil žalobca ako veriteľ. Zákon o spotrebiteľských úveroch sa pritom vzťahuje len na určitý okruh vzťahov, pričom ako jeden z dôvodov zániku zmluvy o úvere rovnako, ako aj Občiansky, či Obchodný zákonník upravuje odstúpenie dlžníka od zmluvy a nie zosplatenie úveru zo strany veriteľa.

61. Doručením výzvy žalobcu žalovanému, ktorý mešká s úhradou splátok na vrátenie celej časti dlhu, a to ako úveru, tak aj príslušenstva bez ohľadu na to, či žalobca svoj písomný úkon nazve výzva na predčasné splatenie úveru alebo oznámenie o zosplatení je úkonom, ktorým sa zmluvný vzťah k určenému dátumu končí a má za následok zánik zmluvy z dôvodu omeškania žalovaného ako dlžníka so splácaním úveru. Ten, kto poskytuje úver, môže v určitých zákonom predvídaných prípadoch požadovať predčasné splatenie úveru alebo jeho časti. Dochádza tak k tzv. zosplateniu úveru. V prípade, že je splácanie úveru dohodnuté v splátkach a žalovaný niektorú splátku nezaplatí, má úverujúci právo na vyrovnanie celej pohľadávky. Jedná sa o stratu výhody splátok, ktorá je sankciou za nesplnenie povinnosti úverovaného, na základe čoho sa stane splatným celý dlh. Strata výhody splátok však nenastáva automaticky, strany si ju musia dohodnúť v zmluve. Ďalšou podmienkou je včasné uplatnenie tohto práva úverujúcim, ktorý právo na vyrovnanie celej pohľadávky musí uplatniť najneskôr do splatnosti najbližšej splátky, napr. výzvou alebo žiadosťou o zaplatenie celého dlhu. Pokiaľ úverujúci toto právo uplatní, úverovaný má povinnosť zaplatiť celý dlh naraz, a to bez zbytočného odkladu od žiadosti úverujúceho. (Uznesenie NS ČR z 23. 11. 2005, sp.zn. 21 Cdo 426/2005)

62. Či už oznámenie žalobcu, že sa celý úver stal splatný alebo odstúpenie od zmluvy nevyklúčujú, aby bol dlžník pri omeškaní s vrátením úveru povinný platiť ako úroky z úveru, ktoré predstavujú cenu - odplatu za prenechanie peňažných prostriedkov na ich používanie (nie odplatu podľa § 499 ObZ za dohodnutie záväzku poskytnúť úver), tak aj úroky z omeškania, ktoré sú sankciou za porušenie povinností, tj. za nezaplatenie dlhu riadne a včas. Zatiaľ čo povinnosť dlžníka zaplatiť veriteľovi zmluvné úroky vzniká zo záväzku v zmluve, povinnosť platiť úroky z omeškania vyplýva bez ďalšieho zo zákona ako dôsledok omeškania so splnením dlhu. Aj keď dlžník nie je v omeškaní s plnením dlhu, môže veriteľ požadovať zmluvné úroky. Dohodnuté úroky a úroky z omeškania sú príslušenstvom pohľadávky aj v prípade spotrebiteľského vzťahu, a to podľa § 121 ods. 3 OZ. Majú však iný právny dôvod a veriteľ ich môže požadovať popri sebe (porovnaj rozsudky NS ČR z 25. 9. 2003, sp. zn. 33 Odo 518/2003, z 27. 6. 2007, sp. zn. 33 Odo 657/2005, a z 24. 7. 2014, sp. zn. 33 Cdo 1401/2014, Komentár. 2. vydanie Praha: C. H. Beck, 2009, Švestka, J., Spáčil, J., Škárová, M., Hulmák, M. a kol. Občiansky zákoník II. § 460 až 880, str. 1551 a 1856).

63. Keďže je v prejednávanej veci titulom, na základe ktorého si žalobca uplatňoval svoje právo, spotrebiteľská zmluva, ktorá je regulovaná osobitnou úpravou a zmluvné podmienky dojednané v zmluve o úvere uzatvorenej predovšetkým podľa § 497 a nasl. ObZ sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa, je treba pri absencii inak prejavenej vôle v zmluve o úvere vychádzať z toho, že veriteľ má popri dojednaných zmluvných úrokoch, v prípade, že dlžník s vrátením úverových prostriedkov vrátane úrokov z úveru mešká, nárok na zaplatenie úrokov z omeškania vo výške stanovenej zákonom.

64. Rozhodovacia prax a aj právna literatúra je jednotná v tom, že úroky dohodnuté pri poskytnutí úveru predstavujú odmenu za používanie požičanej istiny. Pokiaľ sú dohodnuté úroky odmenou za používanie istiny, úroky z omeškania predstavujú zákonnú sankciu za omeškanie s platením istiny a na rozdiel od dohodnutého úroku ich môže veriteľ požadovať, aj keby neboli zmluvne dohodnuté tak, ako vyplýva z ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

65. Nad rámec uvedeného odvolací súd poukazuje na to, že aj keby sa zmluva o úvere uzavretá medzi žalobcom a žalovaným posudzovala ako zmluva o pôžičke podľa Občianskeho zákonníka, aj v takom prípade by žalobcovi vznikol nárok na zmluvne dohodnuté úroky až do zaplatenia a nie iba do splatnosti úveru, pretože strany si to dojednali v ust. čl. 2.4. a 2.9.2. Obchodných podmienok pre úvery občanom. Dojednanie úrokov je v prípade zmluvy o pôžičke v dispozičnej autonómii zmluvných strán a pokiaľ si strany dohodnú platenie úrokov popri úrokoch z omeškania, takáto dohoda je prípustná. Žalovaný by bol teda povinný zaplatiť úroky do zaplatenia istiny aj v prípade, ak by bol okresný súd predmetnú zmluvu o úvere posudzoval iba podľa ustanovení občianskeho práva, a nie práva obchodného.

66. Na základe rozsahu podaného odvolania a z dôvodov v ňom uvedených, keď žalobca namietal nepriznanie dohodnutých úrokov po predčasnom zosplatnení úveru, dospel odvolací súd k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie v druhej výrokovej vete, v ktorej zamietol žalobu na zaplatenie úrokov z úveru v sadzbe 13,90% ročne odo dňa nasledujúceho po dni zosplatnenia úveru, t.j. zo sumy 5.035,18 Eur od 01.12.2017 do zaplatenia, nie je správne. V konaní pritom nebola sporná výška dlžnej sumy ako ani zosplatnenie celého dlhu k 30.11.2017 a odvolací súd z týchto nesporných skutočností zistených súdom prvej inštancie vychádzal.

67. Odvolací súd preto musel napadnuté rozhodnutie v druhej výrokovej vete podľa § 388 CSP zmeniť tak, že priznal žalobcovi právo na zmluvný úrok z úveru v uvedenej výške a žalovaného zaviazal na jeho zaplatenie tak ako je to uvedené v prvej výrokovej vete tohto rozhodnutia.

68. V rozsahu prvej výrokovej vety, ktorou okresný súd zaviazal žalovaného na zaplatenie sumu vo výške 5.035,18 Eur spolu s nezaplateným úrokom vo výške 211,27 Eur, úrokom z omeškania vo výške 2,43 Eur, úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z nezaplatennej istiny 5.035,18 Eur od 01. 12. 2017 do zaplatenia, úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z nezaplatených úrokov 211,27 Eur od 01. 12. 2017 do zaplatenia ostalo rozhodnutie nedotknuté odvolaním, preto o ňom odvolací súd nerozhodoval.

69. Takisto v rozsahu tretej výrokovej vety, ktorou okresný súd priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100% ostalo rozhodnutie nedotknuté odvolaním, preto o ňom odvolací súd nerozhodoval.

70. nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods.1, § 255 ods.1 a § 262 ods.1 CSP tak, že ho priznal žalobcovi ako strane úspešnej v odvolacom konaní voči žalovanému v plnom rozsahu.

71. Rozhodnutie odvolacieho senátu bolo prijaté jednohlasne.

Poučenie:

: Proti tomuto rozhodnutiu nie je odvolanie prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie,

lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).